

ВІДЗИВ
офіційного опонента на дисертаційну роботу
Ковалишина Івана Володимировича
«Інфекційні ускладнення у постраждалих з політравмою в результаті
дорожньо-транспортних пригод» »
представлену на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук
за спеціальністю 14.01.21 - травматологія та ортопедія

Сучасний травматизм, з позиції клінічної епідеміології, відповідає класифікаційним критеріям глобальної пандемії, яка має високі показники захворюваності, інвалідизації і смертності. Подібна ситуація спонукала ВООЗ розгорнути цілу низку глобальних програм з попередження і організації системи надання медичної допомоги при різних видах травматизму. Висока летальність серед постраждалих з полісистемними та поліорганными пошкодженнями змушує шукати нові напрямки та методи надання медичної допомоги. Незважаючи на консолідовані міжнародні ресурси та зусилля окремих держав, на сьогодні від травм гине близько 16 000 людей щоденно, а це майже шість мільйонів смертей на рік. За епідеміологічними прогнозами до 2020 року, очікується до 8,4 мільйонів смертей на рік від травм. Серед основних причин політравми у всьому світі на першому місці є ДТП. Інформаційний бюлетень ВООЗ повідомляє: щорічно в світі в результаті ДТП гинуть до 2 млн. чоловік, 20 - 50 млн. отримують травми, стають інвалідами. Частота виникнення інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою, за даними літератури, коливається від 50 до 78%, причому серед них високу питому вагу мають тяжкі, генералізовані інфекційні процеси.

За останні декілька років наука про хірургічні інфекції пішла далеко вперед, що пов'язано з бурхливим розвитком імунології та мікробіології.

Однак, це не призвело до значних успіхів у профілактиці та лікуванні інфекційних ускладнень, а велика кількість рекомендацій по діагностиці та лікуванню хірургічних інфекцій з використанням різних методик і препаратів свідчать про відсутність консенсусу у цьому питанні. Світовий досвід лікування інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою в результаті ДТП вказує, що досі є недостатньо вивченими особливості системної запальної відповіді, імунні порушення, методи лабораторної діагностики та методологічні підходи до лікування цієї категорії постраждалих.

Таким чином, опираючись на вищенаведене можна стверджувати, що тема дисертаційного дослідження є актуальною та своєчасною для сучасної травматології.

Зв'язок теми з науковими програмами, планами, темами:

Дисертаційна робота виконана за планом Державного закладу «Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф Міністерства охорони здоров'я України» і є фрагментом комплексної науково-дослідної роботи «Патогенетичне обґрунтування лікування інфекційних ускладнень травматичного процесу у постраждалих від сучасних бойових дій». № державної реєстрації 0117U003077. Дисертантом визначені клініко-епідеміологічні та клініко-нозологічні характеристики травматичного процесу у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП.

Мета дослідження: покращити результати лікування постраждалих із інфекційними ускладненнями політравми в результаті дорожньо-транспортних пригод шляхом створення, розроблення та впровадження науково обґрунтованої системи надання медичної допомоги, патогенетично обґрунтованих лікувально-діагностичних заходів, які спрямовані на усунення та зниження впливу причинних факторів виникнення інфекційних ускладнень у вказаній категорії хворих.

Об'єкт дослідження – постраждалі з інфекційними ускладненнями

політравми в результаті ДТП.

Предмет дослідження – інфекційні ускладнення у постраждалих з політравмою в результаті ДТП.

Об'єкт та предмет дослідження розкривають поставлену мету.

Відповідно до мети дослідження досить структурованими і логічно визначеними подані завдання дослідження, які є комплексними і вирішені дисертантом повністю.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації, їх достовірність:

У роботі застосовано комплекс клінічних, лабораторних, імунологічних, клініко-епідеміологічних методів дослідження, що дозволяє стверджувати про високий сучасний методологічний рівень даного дисертаційного дослідження. Дослідження опирається на міцне клініко-епідеміологічне обґрунтування отриманих результатів. Обробка та аналіз фактичного матеріалу дослідження проводилась відповідно до вимог та критеріїв доказової медицини адекватними методиками аналізу, що дозволило дисертанту отримати високо вірогідні результати.

Дані дисертаційного дослідження чітко аргументовані та базуються на результатах проведеного аналізу. Основні положення, висновки та рекомендації послідовні і логічно з високим ступенем обґрунтованості виходять з матеріалів дисертаційного дослідження. Достовірність первинних матеріалів перевірена при попередньому розгляді роботи.

Наукова новизна одержаних результатів:

Вперше:

1. Встановлено та верифіковано вплив клініко-епідеміологічних характеристик перебігу травматичного процесу у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП.

2. Визначено вплив клініко-нозологічних характеристик на перебіг травматичного процесу у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП;
3. Вивчено особливості відповіді маркерів запалення у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП
4. Вивчено особливості відповіді імунологічних маркерів у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП
5. Розроблено науково обґрунтовані протокольні схеми надання допомоги постраждалим з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП на ранньому госпітальному етапі надання медичної допомоги.

Практичне значення одержаних результатів: Створення та реалізація уніфікованої системи лікування інфекційних ускладнень дозволяє оптимізувати процес надання медичної допомоги постраждалим з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП. Запровадження використання лабораторних та імунологічних маркерів запалення дозволило на ранньому етапі виявляти та лікувати інфекційні ускладнення у постраждалих з політравмою в результаті ДТП.

Структура дисертації: відповідає основним вимогам ДАК України щодо дисертацій та авторефератів дисертацій.

Робота викладена українською мовою в традиційній манері на 177 сторінках друкованого тексту, яка містить вступ, огляд літератури, опис матеріалів і методів дослідження, 3 розділів власних досліджень, висновки. Дисертаційна робота містить 236 посилань на інформаційні джерела, 97 з яких латиною. Робота належним чином ілюстрована рисунками та таблицями.

Вступ: викладено на 6 сторінках машинописного тексту. У вступі лаконічно та чітко вказано актуальність наукової проблеми, що

розробляється дисертантом. Описано зв'язок теми дисертаційного дослідження з науковими програмами, що засвідчені в установленому порядку та мають номер державної реєстрація.

До вступу зауважень немає.

Розділ 1. Аналітичний огляд джерел наукової інформації: Огляд досить повний, висвітлені дані новітніх джерел, проведено повноцінний аналіз наукових даних щодо дорожньо-транспортного травматизму, як медико-соціальної проблеми. В розділі висвітлено питання та дані сучасної, світової, наукової літератури, щодо термінології, характеристики травматичної хвороби, її стадій та варіантів протікання у постраждалих з політравмою в результаті ДТП. Наведено досить повний аналіз джерел наукової інформації, щодо патогенезу інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою. Варто зауважити, що огляд джерел наукової інформації має аналітичний характер, що дозволяє дисертанту визначити напрямок дисертаційного дослідження.

Оцінюючи даний розділ потрібно вказати, що в загальному він справляє позитивне враження, однак до даного розділу є зауваження. Дисертант іноді зловживає цитуванням, замість короткого висвітлення основних положень, що утруднює цілісне сприйняття інформації. Також, мають місце стилістичні неточності та повтори.

Дане зауваження має дидактичний характер.

Розділ 2. Програмно-методологічне забезпечення дослідження. У даному розділі викладено основні принципи збору та аналізу матеріалу досліджень, проведено математичне та логічне обґрунтування методології та методик збору фактичного матеріалу, які є досить сучасними та дозволяють отримати вірогідний результат. Вдалим та слушним є визначення дисертантом необхідного та достатнього обсягу дослідження, що дозволяє сформувати базу даних. Обрана та використана програма й методологія проведення даного дослідження відповідає вимогам критеріїв доказової

медицини і дозволяє отримати вірогідні результати та дійти обґрунтованих висновків.

До даного розділу зауважень немає.

Розділ 3 Клініко-епідеміологічна та клініко-нозологічна характеристика інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою в результаті ДТП. У даному розділі проведено досить повний клініко-епідеміологічний аналіз контингенту постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП, що є обґрунтовано, зважаючи на вимоги, які подаються ВООЗ до критеріїв та принципів формування протоколів діагностики та лікування хворих і постраждалих. Важливою з наукової точки зору визначена дисертантом клініко-нозологічна характеристика інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою в результаті ДТП, яка дозволила націлити практичних лікарів на профілактику розвитку та раннє прогнозування їх виникнення.

До даного розділу є зауваження. Розділ перевантажено таблицями, які не завжди вдало побудовані та структуровані.

Дане зауваження носить суто технічний характер.

Розділ 4 Рання діагностика інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою в результаті ДТП. У розділі діагностуються інфекційні ускладнення зі застосуванням маркерів запалення. Цікавим з наукової і важливим з практичної точки зору є їх застосування на ранньому етапі травматичної хвороби, що дає змогу з великою долею вірогідності прогнозувати їх виникнення. Перспективним з наукової точки зору, є спроба дисертанта поєднати сучасні лабораторні клінічні та імунологічні методи, які в сумі значно полегшують діагностику та можливу профілактику інфекційних ускладнень.

Розділ в цілому оцінюю позитивно, хоча в дидактичному плані зустрічаються стилістичні помилки.

Розділ 5 Лікувально-діагностична тактика у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП Даний

розділ є логічним продовженням результатів висвітлених в попередніх розділах. На підставі вищенаведених досліджень, автором обґрунтовано принципи формування клініко-патогенетичної протокольної схеми лікування постраждалих з інфекційними ускладненнями та політравмою в результаті ДТП. Особливістю даної протокольної схеми є поєднання принципів адекватного та оптимального обсягу, характеру і послідовності лікувально-діагностичних заходів в залежності від результатів проведених імунологічних та лабораторних досліджень. Дисертантом було проведено аналіз результатів застосування запропонованої протокольної схеми, та доведено її високу ефективність. Впровадження уніфікованої протокольної схеми лікування інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою в результаті ДТП дозволило покращити результати лікування на 8,3%, зменшити летальність на 5,2% та підвищити виживаємість серед постраждалих на 9,7%.

До даного розділу зауважень нема, вважаю, що його можна оцінити позитивно.

Висновки викладено на 2 сторінках машинописного тексту, повністю відповідають завданням дослідження, чітко та ясно сформульовані, логічно випливають з матеріалу дослідження. До висновків зауважень немає.

Зауваження та дискусійні питання. Принципових зауважень до дисертаційної роботи немає, але в порядку дискусії бажано було б отримати відповідь на такі запитання:

1. Чому у дослідженні не розглядалася реакція клітинної ланки імунітету у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП?
2. Який з маркерів запалення є найбільш специфічним у ранній діагностиці інфекційних ускладнень у постраждалих з політравмою в результаті ДТП?

3. Чим Ви поясните превалювання Гр(+) флори, зокрема золотистого стафілококу, у постраждалих з інфекційними ускладненнями політравми в результаті ДТП?

Зазначені питання не є принциповими і не зменшують науково-практичне значення роботи.

Повнота викладення наукових положень, висновків і рекомендацій в опублікованих працях. За темою дисертаційного дослідження було опубліковано 8 наукових праць, з яких 5 статей у наукових фахових виданнях, що рекомендовані ДАК України.

Висновок: Дисертація Ковалишина Івана Володимировича на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук за темою «Інфекційні ускладнення у постраждалих з політравмою в результаті дорожньо-транспортних пригод» є завершеною науковою працею, у якій отримані нові науково обґрунтовані результати в галузі клінічної медицини, а саме травматології та ортопедії, котрі у сукупності вирішують важливе науково-практичне завдання підвищення виживаності постраждалих з політравмою. За актуальністю, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням отриманих результатів робота відповідає вимогам п. 11 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 (зі змінами), до дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук, а її автор гідний присудження цього наукового ступеня у галузі медицини за спеціальністю 14.01.21 - травматологія та ортопедія.

**Завідувач кафедру
екстреної та невідкладної
медичної допомоги,
ортопедії та травматології
Харківського національного
медичного університету
МОЗ України,
доктор медичних наук, професор**

[Handwritten signature]

Березка М.І.

*Надійшов до
ради 18.06.19р.*